

ประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพารา
ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน

THE EFFECTIVENESS OF RUBBER POLICY IMPLEMENTATION
OF AGRICULTURAL RUBBER INSTITUTIONS
IN THE UPPER SOUTHERN PROVINCES

สุปรียา ชำนาญพุฒิพร¹ เกษมชาติ นเรศเสนีย์² และ บุญเลิศ ไพรินทร์³
Supreecha Chumnaphuttiphon¹, Kasemchart Naressenie², and Boonlert Pairindra³

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดจังหวัดปทุมธานี
²หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดจังหวัดปทุมธานี
³หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต จังหวัดจังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนายางพารา จำนวน 15 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนายางพารา 10 คน ที่ได้มาด้วย การเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการอุปมาอุปไมย วิเคราะห์และการตีความการวิจัยเชิงปริมาณดำเนินการโดยการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 219 คน ที่เลือกมาจากประชากร จำนวน 486 คน ที่เป็นข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้าง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติงานในสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน และการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีความเชื่อมั่น 0.87 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1) ประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบรรล

วัตถุประสงค์อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.36$) รองลงมา คือ ด้านความยั่งยืนของอุตสาหกรรมยาง ($\bar{X} = 3.36$) ด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.35$) และด้านการมีประโยชน์อย่างแท้จริงต่อส่วนรวม ($\bar{X} = 3.28$) ตามลำดับโดยด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ที่อยู่ในระดับสูงที่สุดนั้น เนื่องจากวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้สอดคล้องกับความต้องการ ของเกษตรกรในการเพิ่มรายได้ และด้านการมีประโยชน์อย่างแท้จริงต่อส่วนรวมที่อยู่ในระดับต่ำสุดนั้น เนื่องจากนโยบายบางพาราที่กำหนดไว้นี้ มุ่งเน้นประโยชน์แก่เกษตรกรเป็นหลัก จึงทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรมน้อยลง

2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายบางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรบางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบนพิจารณาตามสมการพยากรณ์ พบว่า ตัวแปรอิสระที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการตามลำดับความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ (1) ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ (2) ด้านภาวะผู้นำ (3) ด้านความพร้อมด้านทรัพยากรการบริหารและ (4) ด้านความร่วมมือของเกษตรกรโดยทั้ง 4 ปัจจัย ดังกล่าวสามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิผลการนำนโยบายบางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรบางพาราได้ร้อยละ 96.10 (Adjusted $R^2 = 0.961$)

3) แนวทางการปรับปรุงประสิทธิผลการนำนโยบายบางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรบางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบนที่เสนอแนะประกอบด้วย การปฏิบัติที่สำคัญ 6 ประการคือ (1) ควรพัฒนาวัตถุประสงค์ของนโยบายบางพาราให้มีความกว้างขวางมากขึ้น โดยเพิ่มเติมการจัดทำแผนการบริหารจัดการผลผลิตบางพาราให้ได้คุณภาพและมีผลผลิตต่อพื้นที่สูงขึ้น (2) ควรเพิ่มนโยบายบางพาราให้มีประโยชน์ต่อส่วนรวมมากขึ้น โดยมีการกำหนดนโยบายให้มีการใช้ยางธรรมชาติในประเทศเพิ่มมากขึ้น (3) ควรเพิ่มการสนับสนุนจากภาครัฐโดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนรายใหญ่ได้ปรับปรุงเครื่องจักรรองรับการผลิตสินค้าจากยางพารา (4) ควรเพิ่มภาวะผู้นำโดยให้ผู้นำเป็นผู้รู้เท่าทันสถานการณ์และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม (5) ควรเพิ่มความพร้อมด้านทรัพยากรการบริหารโดยจัดให้มีการบริหารค่าตอบแทนผลประโยชน์และสวัสดิการแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม และ (6) ควรเพิ่มความร่วมมือของเกษตรกรโดยพัฒนาความร่วมมือในการลงทุนและการปฏิบัติงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านแรงงาน

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the effectiveness of the rubber policy implementation of agricultural rubber institutions in the Upper Southern provinces, 2) to study the factors influencing the effectiveness of the rubber policy implementation of agricultural rubber institutions in the Upper Southern provinces, and 3) to propose the recommendations for improving the effectiveness of the rubber policy implementation of agricultural rubber institutions in the Upper Southern provinces. This research was a mixed methods using both quantitative and qualitative approaches. The qualitative research was conducted by in-depth interviewing 25 key informants consisted of the experts in rubber development and they were selected by purposive sampling technique. The Data were analyzed by using analytic induction

and interpretation. The quantitative research was conducted by using the sample of 219 respondents who were selected from the officials, staffs and employees working in the Upper Southern provinces, they were selected by proportional stratified random sampling technique. The sample size was obtained by the calculation using Taro Yamane formula. The research tool for data collection was five levels rating scale at the reliability 0.87. The statistics used for data analysis composed of means, standard deviation and the hypothesis were tested by stepwise regression analysis.

The research findings were as follows:

1) The effectiveness of rubber policy implementation of agricultural rubber institutions in the Upper Southern provinces in overall was at the moderate level ($\bar{X} = 3.34$). While considered in each aspect, it was found that the aspect of objective attainment was at the highest level ($\bar{X} = 3.36$), followed by the aspect of rubber industry sustainability ($\bar{X} = 3.36$), the aspect of stakeholder satisfaction ($\bar{X} = 3.35$), and the aspect of actual public benefit ($\bar{X} = 3.28$), respectively. The aspect of objective attainment was at the highest level as the objective of this policy was complied with the needs of the rubber agriculturalists to increase their incomes. The aspect of actual public benefit was at the lowest as this policy focused mainly on the benefit of the rubber agriculturalists that brought about less actual public benefit.

2) The factors influencing the effectiveness of the rubber policy implementation of agricultural rubber institutions in the Upper Southern provinces based on the prediction equation and ranking from the highest consisted of 4 aspects: (1) the aspect of the governmental support, (2) the aspect of leadership, (3) the readiness of managerial resource aspect and (4) the cooperation of agriculturalists aspect. These four variables could explain the variation of the effectiveness of the rubber policy implementation of agricultural rubber institutions at 96.10 percent (Adjusted $R^2 = 0.9610$) at the level of significance of 0.05

3) The proposed recommendations for improving the effectiveness of rubber policy implementation of agriculture rubber institutions consisted of 6 principle measures as follows: (1) the objectives of rubber policy should be expanded by having more production plans in getting higher qualities and more products per production areas, (2) the rubber policy should be increased to prides more public benefits by increasing internal consumption, (3) the governmental support should be facilitated by encouraging the private sectors in improving their own producing machines, (4) the leadership should be enhanced by acknowledging the leaders in having broader vision and being appropriate leader for change, (5) the managerial resources should be increased by setting up the appropriate benefit system and having suitable welfare for

all personnel and (6) the cooperation of all agriculturalists should be enhanced by developing the joint venture in investment and performing, especially in the labor sectors.

คำสำคัญ

ประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติสถาบันเกษตรกรยางพารา

ความสำคัญของปัญหา

นโยบายแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำเพื่อช่วยเหลือชาวสวนยางที่ประสบปัญหาหลายประการ ซึ่งมาตรการทั้งหมดคงเป็นเพียงการแก้ไขปัญหเฉพาะหน้าเท่านั้น คงไม่สามารถแก้ไขปัญหาระยะยาวได้ มาตรการดังกล่าวได้แก่ 1) การช่วยเหลือโดยจัดเงินอุดหนุนชาวสวนยางไร่ละ 1,000 บาท แต่ไม่เกิน 15 ไร่ เพราะต้องการช่วยเหลือชาวสวนยางรายย่อยเท่านั้น ส่วนชาวสวนยางรายใหญ่ขอให้ช่วยตัวเองไปก่อน มาตรการนี้อาจถือได้ว่าเป็นมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยจะโอนเงินเข้าบัญชีชาวสวนยางโดยตรง ซึ่งจะทำให้เงินสะพัดโดยเร็ว ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นคือชาวสวนยางรายย่อยที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินอาจไม่ได้รับผลประโยชน์ 2) การขอให้ธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อสำหรับการแปรรูปยางพารา โดยรัฐบาลจะช่วยจ่ายดอกเบี้ยให้ 3 % มาตรการนี้อาจได้ผลไม่มากนักเพราะขึ้นอยู่กับตลาดสินค้ายางแปรรูปเป็นสำคัญ การส่งเสริมอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราเป็นเรื่องใหญ่ที่จะแก้ไขปัญหายางพาราให้ได้ผลอย่างยั่งยืน รัฐบาลต้องมีมาตรการที่เป็นรูปธรรมจริงจังมากกว่านี้ โดยเฉพาะการระดมกลุ่มทุนที่มีศักยภาพขนาดใหญ่เข้ามาร่วมโครงการ และต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนที่จะต้องแปรรูปอุตสาหกรรมยางให้ได้ไม่ต่ำกว่า 80 % ของยางที่ผลิตได้ทั้งหมด 3) การให้เงินทุนช่วยเหลือชาวสวนยางในการตัดโค่นต้นยางที่มีอายุมากเพื่อปลูกยางใหม่หรือปลูกพืชอื่นทดแทนรายละ 1 แสนบาท แนวทางนี้ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าจะส่งเสริมการปลูกยางใหม่เฉพาะในพื้นที่ที่ให้ผลผลิตสูงเท่านั้น ส่วนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมจะต้องปลูกพืชชนิดอื่นเท่านั้น เพื่อป้องกันการผลิตยางล้นตลาด 4) การตั้งกองทุนรับซื้อยางโดยให้ อสย. ดำเนินการเพื่อยกระดับราคายางให้สูงขึ้นโดยคาดว่า จะยกระดับราคาให้สูงขึ้น กก. ละ 60-70 บาท โดยมีเงื่อนไขว่าจะรับซื้อจากชาวสวนยางต่อเมื่อได้รับคำสั่งซื้อจากต่างประเทศแล้วเท่านั้นเพื่อป้องกันไม่ให้มีปัญหายางค้างสต็อกเพิ่มขึ้น มาตรการนี้อาจเป็นมาตรการที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุด (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2557)

แนวทางดำเนินการแก้ปัญหาวิกฤตราคายางพาราตกต่ำและพัฒนาอนาคตอุตสาหกรรมระยะยาวของยางพาราไทยที่จะพัฒนาให้เติบโตอย่างยั่งยืน โดยกำหนดมาตรฐาน การส่งเสริม 3 ด้านหลัก ได้แก่ การแก้ปัญหาวิกฤติปล้นตลาด การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบ ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มอุปสงค์การใช้ยางพาราในภาคอุตสาหกรรม สร้างกลไกผลักดันราคายางในประเทศให้เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะช่วยให้อุตสาหกรรมยางพาราของไทยเติบโตขึ้นได้อย่างยั่งยืน และยังเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบ เกิดความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานยางพาราในตลาด และสามารถทำให้ราคายางลดความผันผวนและมีเสถียรภาพมากขึ้น

ตามที่อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางขึ้นปลายในประเทศยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร เนื่องจากมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ และยังมีเทคโนโลยีการผลิตที่ล้าสมัย รวมไปถึงการมีอุปทานส่วนเกิน และ

การนำยางไปแปรรูปในสัดส่วนที่น้อย ดังนั้น กระทรวงอุตสาหกรรมในฐานะหน่วยงานหลักในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม ได้มีบทบาทในการดำเนินการภายใต้แนวทางพัฒนายางพาราทั้งระบบในส่วนของการสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมยางขึ้นปลายน้ำ โดยได้กำหนดมาตรการเพื่อเพิ่มอุปสงค์การใช้ยางพาราในภาคอุตสาหกรรม สร้างกลไกผลักดันราคายางในประเทศให้เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะทำให้อุตสาหกรรมยางพาราของไทยเติบโตขึ้นได้อย่างยั่งยืน

มาตรการในการดำเนินการแก้ปัญหา 3 ด้านหลัก การแก้ปัญหาวัตถุดิบล้นตลาด การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบ คือ 1) การแก้ปัญหาวัตถุดิบล้นตลาด จัดทำโครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการยาง วงเงิน 10,000 ล้านบาท จากในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2557–เมษายน 2558 เป็นช่วงที่ผลผลิตยางพาราออกสู่ตลาดมาก จึงอาจส่งผลกระทบต่อให้ราคายางลดต่ำลง ดังนั้น กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้ดำเนินโครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการยาง วงเงิน 10,000 ล้านบาท เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการผลิตยางขึ้นกลาง โดยสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยผ่อนปรน เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการ แปรรูปน้ำยางขึ้นใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการซื้อยางส่วนเกินออกจากระบบ ในช่วงต้นฤดูที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก โดยอัตราดอกเบี้ย ผู้กู้จะชำระดอกเบี้ยเท่ากับอัตรา 2 % โดยรัฐบาลจะชดเชยดอกเบี้ยให้ 3 % ซึ่งการใช้เงินลงทุน 10,000 ล้านบาท ตามโครงการฯ คาดว่า จะทำให้สามารถดูดซับปริมาณยางที่จะเข้าสู่ระบบ ได้ประมาณ 200,000 ตัน ซึ่งจะส่งผลให้ราคายางเพิ่มขึ้นทันที ประมาณ 2-3 บาท/กิโลกรัม และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเป้าหมายคือ 66 บาท/กิโลกรัม ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรชาวสวนยางมีความเป็นอยู่ดีขึ้น 2) การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต โดยมีการส่งเสริมให้มีการเพิ่มใช้ยางพาราในประเทศ ซึ่งเป็นการสนับสนุนผู้ประกอบการผลิตยางขึ้น โดยดำเนินการดำเนินโครงการสนับสนุนสินเชื่อผู้ประกอบการผลิตยางขึ้นเพื่อขยายกำลังการผลิต/ปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิต วงเงิน 15,000 ล้านบาท ซึ่งหน่วยงานรับผิดชอบ คือ กระทรวงอุตสาหกรรมและธนาคารออมสิน โดยธนาคารออมสินจะพิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ประกอบการแต่ละราย และจะส่งให้กระทรวงอุตสาหกรรมโดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม พิจารณาและรับรองความเหมาะสมของเครื่องจักรที่ใช้ในโครงการนี้ เพื่อประกอบการอนุมัติสินเชื่อของธนาคารออมสิน ซึ่งจะช่วยให้ดูดซับยางพาราได้ 300,000 ตัน 3) การพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบ คือการส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ยาง ตามที่ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์ยางของไทยยังขาดมาตรฐานใน การทดสอบผลิตภัณฑ์ ทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐานสากล อีกทั้งในปัจจุบันประเทศที่มีอำนาจต่อรองสูง ได้ใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีต่างๆ เป็นเงื่อนไขในการกีดกันทางการค้า เช่น กำหนดเงื่อนไขด้านมาตรฐานสินค้า มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัย เป็นต้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการไทยจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพสินค้ายกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และการผลิตให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล รวมถึงต้องมีการสนับสนุนให้มีการเร่งกำหนดมาตรฐานและทดสอบผลิตภัณฑ์ และมีการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และการผลิต เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ยางให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

การดำเนินการโครงการต่างๆ ภายใต้แนวทางพัฒนายางพาราทั้งระบบ เป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งจะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศอย่างครบวงจร เป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้กับอุตสาหกรรม

ผลิตภัณฑ์อย่างขึ้นปลายให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล เพิ่มการใช้ยางเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์
ยางในประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานยางพาราในตลาด ทำ
ให้ราคายางลดความผันผวนและมีเสถียรภาพมากขึ้นทั้งนี้มาตรการต่างๆ ดังกล่าว จะทำให้สามารถ
เพิ่มปริมาณการใช้ยางพาราภายในประเทศประมาณ 500,000 ตัน และเพิ่มผลผลิตภาพของ
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง เช่น ถูมือยาง ยางล้อ ยางยึด อีกด้วย (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติ
ของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน เพื่อประเทศไทยเราจะได้มีความสามารถ
ในการแข่งขันในเวทีระดับโลกในอนาคตต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. ประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัด
ภาคใต้ตอนบน เป็นอย่างไร
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบัน
เกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน มีอะไรบ้าง
3. แนวทางในการปรับปรุงประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบัน
เกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน มีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพารา
ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของ
สถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของ
สถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพและการ
วิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและเชิงปริมาณโดยการใช้
สถิติเชิงพรรณนา

สำหรับการดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนายางพารา
จำนวน 15 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนายางพารา 10 คน ที่ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการอุปมานวิเคราะห์และการตีความ การวิจัยเชิงปริมาณดำเนินการโดยการศึกษา
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 219 คน ที่เลือกมาจากประชากร จำนวน 486 คน ที่เป็นข้าราชการ/พนักงาน/
ลูกจ้าง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติงานในสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน

2. พื้นที่ที่ศึกษาครั้งนี้ คือ สถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน จำนวน 8 จังหวัด คือ จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต 1 จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต 2 และจังหวัดตรัง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

3.1. แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบสอบถามในเชิงปริมาณแบบพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน เกี่ยวกับประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ซึ่งจะศึกษาถึงนโยบายการส่งเสริม และการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2) ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากตำรา เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อนำมาปรับปรุงและสร้างแบบสอบถาม

3) สร้างแบบสอบถามตามหลักเกณฑ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาโดยศึกษาจากแบบสอบถามและแบบทดสอบต่างๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียง

4) นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปแก้ไขและปรับปรุง

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง 2) ศ.ดร.สิมรอนมะลูริม 3) ศ.พลโท ดร. โอภาส รัตนบุรี 4) ดร.สะอาด บรรเจิดฤทธิ์ 5) ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

7) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับประชากรในสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดพัทลุง จำนวน 30 คน

8) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจสอบให้คะแนนและหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.87

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1.1 ขอนหนังสือรับรองแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานสถาบันเกษตรกรยางพาราเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลของประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

4.1.2 ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับ ประชากรในจังหวัดภาคใต้ตอนบน โดยส่งแบบสอบถามไปให้กับประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้าง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติงานในสถาบันเกษตรกรยางพารา

4.1.3 เมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างได้แล้ว นำมาตรวจสอบความ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การ เก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

4.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data)

ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวิชาการจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ผ่านการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) โดยศึกษาจากหนังสือและสื่อ สิ่งพิมพ์ ต่างๆ เช่น เอกสารทางวิชาการ เอกสารการประชุม วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ บทความ ต่างๆ รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

1) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบ เจาะลึก (In-Interview) และแบบกลุ่ม (Focus Group) แบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจ ความเชื่อ ทัศนคติของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามกึ่งคำถามออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับเรื่องที่ ทำวิจัย ก่อนเริ่มการทำการสัมภาษณ์ผู้ทำการวิจัยได้แสดงถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ โดยขอ อนุญาตในการจดบันทึกและบันทึกเสียง ระหว่าง การสัมภาษณ์ ผู้ทำการวิจัยได้มีปฏิสัมพันธ์แบบต่อ หน้ากับผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และมีการทดสอบคำถาม และคำตอบเพื่อเป็นแนวทางในการถามคำถามต่อไป โดยจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 30 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ให้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์แต่ละรายจะทำการสัมภาษณ์จนกว่า จะไม่พบข้อสงสัยหรือไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้น จึงหยุดการสัมภาษณ์

2) ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้การจดบันทึกสรุปลึ้นๆ เฉพาะประเด็นที่ สำคัญ และเมื่อจบการสัมภาษณ์ จะทำการบันทึกข้อมูลอื่นๆ ทันทที เช่น ลักษณะท่าทาง ลักษณะ น้ำเสียง ตามความเป็นจริงโดยไม่มีการตีความ นอกจากนี้ยังได้บันทึกเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกหรือ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้วิจัยขณะที่รวบรวมข้อมูล

3) ข้อมูลจะถูกนำมาทำการบันทึกและถอดเทปรายวัน เพื่อทำการตรวจสอบ ข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วน เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป และข้อมูลที่ได้ มาผู้ทำการวิจัยจะนำมาถอดเทปคำต่อคำ ประโยคต่อประโยคแล้วตรวจสอบความถูกต้องของ ข้อมูลอีกครั้งด้วยการ ฟังเทปบันทึกเสียงซ้ำ

5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะได้ใช้วิธีการสรุปพรรณนาและวิธีการทางสถิติเล่าเรื่อง การใช้ภาพ คำพูด ประกอบการวิเคราะห์ตีความปรากฏการณ์หนึ่งๆ ภายใต้บริบทนั้นๆ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อ
คำนวณหาค่าสถิติต่างๆ ได้แก่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
ของการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานเช่นเพศอายุการศึกษาอาชีพและรายได้ต่อเดือน
คำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบัน
เกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบนคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์นโยบายการส่งเสริมคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ

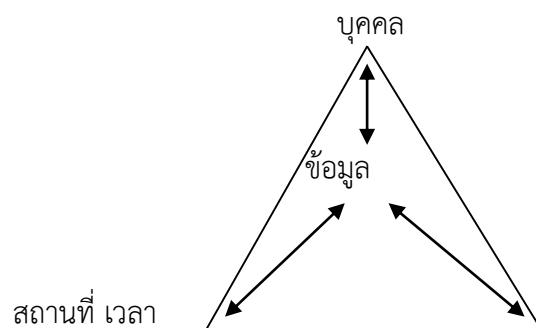
ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไป
ปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบนคำนวณหาโมเดล การวิเคราะห์การ
ถดถอยแบบขั้นตอนโดยมีตัวแปรต้นหลายตัวแสดงอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ถ้า
หากว่าพบตัวแปรที่ต่อคุณภาพก็จะตัดทิ้ง แล้ววิเคราะห์ใหม่ จนได้โมเดลที่มีตัวแปรที่มีคุณภาพทุกตัว

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เมื่อได้โมเดล ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติ
ของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน แล้วผู้วิจัยนำโมเดลที่ได้ไปเป็นแนวในการ
สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเป็นการตรวจสอบยืนยันผลวิจัยเชิงปริมาณว่า สอดคล้องกับพื้นที่จริงๆ หรือไม่
เพื่อลดข้อผิดพลาดอันเกิดขึ้นจากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยมีการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล สิ่งที่ได้
จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)
ได้แก่ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล เวลา สถานที่ และบุคคลว่าทั้งสาม
องค์ประกอบนี้มีความสอดคล้องสัมพันธ์เชื่อถือได้หรือไม่ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะ
เหมือนเดิมหรือไม่ โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากการการสัมภาษณ์ดังกล่าวประกอบ 1

ภาพที่ 1 แสดงการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า

ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยประสิทธิผลการนำนโยบายอย่างพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกร
อย่างพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน สามารถสรุปผลการวิจัยตามประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

จากแบบสอบถามที่ได้จัดส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการ/พนักงาน/ลูกจ้าง และ
พนักงานจ้างที่ปฏิบัติงานในสถาบันเกษตรกรอย่างพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน สามารถจำแนก
รายละเอียด ได้ดังต่อไปนี้

1) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งมีรายละเอียดเป็นดังนี้

(1) เพศ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.7 และ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 49.3

(2) อายุ อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.5 อยู่ในระดับมาก รองลงมา อายุไม่เกิน
30 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.0 และ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.2 น้อยที่สุด

(3) ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 36.1 อยู่ในระดับมาก
รองลงมา ระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 32.0 และระดับมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ
13.7 น้อยที่สุด

(4) อาชีพ อาชีพข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 32.0 อยู่ในระดับมาก รองลงมา เป็น
พนักงานจ้าง คิดเป็นร้อยละ 22.8 และลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 18.3 น้อยที่สุด

(5) รายได้ต่อเดือน รายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.0 อยู่
ในระดับมาก รองลงมา รายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 26.9 และ รายได้ต่อเดือน
15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.3 น้อยที่สุด

2) สรุปผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการนำนโยบาย
อย่างพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรอย่างพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ทั้ง 4 ด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับประสิทธิภาพการนำนโยบายอย่างพาราไปปฏิบัติ
ของสถาบันเกษตรกรอย่างพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$,
S.D.= 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบรรลุวัตถุประสงค์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.36$,
S.D.= 0.57) รองลงมา คือ ด้านความยั่งยืนของอุตสาหกรรมยาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= 0.61) ส่วนด้านมี
ประโยชน์อย่างแท้จริงต่อส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.28$, S.D.= 0.69)

3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายอย่างพาราไปปฏิบัติ
ของสถาบันเกษตรกรอย่างพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ทดสอบความสัมพันธ์ด้วยวิธีวิเคราะห์การ
ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Regression Analysis)

พบว่าพิจารณาตามสมการพยากรณ์ พบว่า ตัวแปรอิสระที่ได้รับการคัดเลือกเข้า
สมการตามลำดับความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ (1)
ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ (2) ด้านภาวะผู้นำ (3) ด้านความพร้อมด้านทรัพยากรการบริหาร และ
(4) ด้านความร่วมมือของเกษตรกร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ประสิทธิผลความเชื่อถือได้ของตัวแปรชี้วัด
การนำนโยบายอย่างพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรอย่างพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ด้านการ
สนับสนุนจากภาครัฐ R Square=0.777 มีค่าสัมประสิทธิ์ประสิทธิผลความเชื่อถือได้ที่ปรับแล้วของตัว

แปรชี้วัด Adjusted R Square=0.776 ด้านภาวะผู้นำ R Square =0.993 มีค่าสัมประสิทธิ์ประสิทธิผลความเชื่อถือได้ที่ปรับแล้วของตัวแปรชี้วัด Adjusted R Square=0.932 ด้านความพร้อมด้านทรัพยากรการบริหาร R Square=0.960 มีค่าสัมประสิทธิ์ประสิทธิผลความเชื่อถือได้ที่ปรับแล้วของตัวแปรชี้วัด Adjusted R Square=0.959 และความร่วมมือของเกษตรกร R Square=0.961 มีค่าสัมประสิทธิ์ประสิทธิผลความเชื่อถือได้ที่ปรับแล้วของตัวแปรชี้วัด Adjusted R Square=0.962 โดยทั้ง 4 ปัจจัย ดังกล่าวสามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราได้ร้อยละ 96.10 (Adjusted R² =.961) โดยเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$y = .213 + .303(X8) + .371(X6) + .241(X7) + .024(X10)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z y = .419(X8) + .456(X6) + .245(X7) + .241(X10)$$

2. สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณปัจจัยที่มีอิทธิพลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในภาคใต้ตอนบน ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยที่อิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพารา ที่ได้จากการวิจัยในเชิงปริมาณเพื่อต้องการสืบค้นถึงบริบททางสังคม (Social Context) ไปสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านยางพารา หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนายางพารา ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์หลักจะอยู่ในสถาบันเกษตรกร 3 หน่วยงาน คือ องค์การสวนยาง สถาบันวิจัยยาง สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลแบบอุปนัย ด้วยการดำเนินการร่วมกับกระบวนการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร เพื่อเป็นการตรวจสอบยืนยันผลวิจัยเชิงปริมาณว่า สอดคล้องกับพื้นที่จริงๆ หรือไม่ เพื่อลบข้อผิดพลาดอันเกิดขึ้นจากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยโดยสรุป ดังนี้

1) การสนับสนุนจากภาครัฐ

การสนับสนุนจากภาครัฐที่ผ่านมารัฐบาลเข้ามาแทรกแซงราคา ถือว่าไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นโยบายของรัฐเป็นนโยบายชั่วคราวลักษณะที่จะให้นโยบายในเรื่องของรัฐมีประสิทธิภาพมากก็คือ ยางพาราต้องพึ่งพาดตลาดต่างประเทศ ประมาณ 86 หรือ 87 เปอร์เซ็นต์ ของผลผลิตทั้งหมดรัฐต้องพยายามรวบรวมเป็นผู้ผลิต ซึ่งก็ใช้วัตถุดิบในการแปรรูปภายในประเทศให้มากขึ้นส่วนของนโยบายที่ได้ดำเนินการมา เรียกว่า โครงการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง ให้ดำเนินการแปรรูป เพิ่มมูลค่า มีเงินกู้ให้กับสถาบันเกษตรกร นโยบายของรัฐบาล ก็จะต้องจุดและก็ต้องเนื่องจากเดิม

การช่วยเหลือภาครัฐ ของการเก็บเงิน (Cass) และการเก็บเงินสงเคราะห์ เป็นการส่งเสริมการผลิตของภาครัฐที่ดำเนินการอยู่ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ปี 2503 ภาครัฐมีมาตรการโอบอุ้มช่วยเหลือชาวเกษตรกรยางพารามาตลอด นโยบายต่างๆ ชัดเจนขึ้น แต่ต้องมองภาพในระยะยาว เช่น การส่งเสริม BOI ในการส่งเสริมการเกษตร การสร้างมาตรฐานหรือการเทียบเท่ามาตรฐานสากล

GMP เมื่อสถาบันการเกษตรกรเข้าไปถึงจุดนั้น ก็สามารถซื้อขายกับต่างประเทศได้โดยตรง ทำให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการเกษตรกรได้

2) ภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำ หรือ การเป็นผู้นำ คือ กระบวนการในการชักจูงให้พนักงานทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ความสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่น และการสนับสนุนให้เกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ความสามารถในการชักจูงผู้อื่นให้ทำตามในสิ่งที่ตนเองต้องการได้ ความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำและผู้ตาม ที่มีความตั้งใจต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

การรวบรวม พัฒนา และปรับปรุงคุณลักษณะต่างๆ ที่ตนมีและจำเป็นต่อการทำงาน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายในการทำงานที่วางไว้และการเป็นผู้นำจะมุ่งเน้นการพัฒนาที่สำคัญ 2 ประการ คือ การพัฒนาตนเอง และการพัฒนาบุคคลอื่น หรือพนักงานในองค์กรของตน

3) ความพร้อมด้านทรัพยากรการบริหาร

ความพร้อมด้านทรัพยากรการบริหารขึ้นอยู่กับนโยบายการส่งเสริมที่ผ่านมา การส่งเสริมมีความก้าวหน้า สกย. เข้าไปดูแลเกษตรกรชาวสวนยางให้ใช้หลักวิชาการในการผลิตและทำให้ถูกต้องตามที่ควรจะเป็น ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ในการดูแลรักษาสวนยางตั้งแต่เริ่มต้นปลูกจนกระทั่งได้กรีด ไม่ว่าจะป็นรายบุคคลหรือสถาบัน การปลูกแทน ซึ่งเป็นภารกิจของ สกย. การได้กรีดยาง การได้น้ำยาง เป็นการผลิตขั้นต้น การส่งเสริมของสถาบันการเกษตรกรยางพารา บรรลุวัตถุประสงค์ รัฐบาลให้การสนับสนุนให้สถาบันการเกษตรกรดำเนินการมานานแล้ว เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกรรายย่อย ต้นทุนการผลิตสูง เป็นเกษตรกรที่อยู่ในภาคการผลิต โดยที่รัฐบาลให้ความสำคัญว่า จะดำเนินการเพื่อให้ลดต้นทุนในการผลิตให้ได้ การที่เกษตรกรชาวสวนยางทำการผลิตหลังจากที่ปลูกเสร็จแล้ว ออกมาเป็นน้ำยาง จะเป็นส่วนที่ยังอ่อนแออยู่เพราะคุณภาพของยางอยู่ที่ขั้นตอนแรกๆที่เอาน้ำยางมาทำการแปรรูป ในส่วนของเกษตรกรเองยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ทำให้ผลผลิตที่ออกมาคุณภาพค่อนข้างจะต่ำ สามารถที่จะทำให้เกษตรกรทำการผลิตเบื้องต้นในอุตสาหกรรมต้นน้ำที่ทันสมัยให้อยู่ในมือเกษตรกรได้มากกว่านี้ น้ำยางที่ออกมาเกษตรกรจึงจะมีความสามารถในการแปรรูปให้เป็นยางคุณภาพดีได้

4) ความร่วมมือของเกษตรกร

ความร่วมมือของเกษตรกร เกษตรกรชาวสวนยางระดับชาวบ้าน เขาจะให้ความร่วมมือดี หากเขาทำได้ เขาให้ความร่วมมือกับสถาบันการเกษตรกร เขาเกิดความพึงพอใจ เพราะได้รับการตอบสนองอย่างดี สถาบันจะต้องยึดความพึงพอใจของเกษตรกรชาวสวนยางที่รวมกลุ่มกันไว้ก่อนเป็นตัวหลักเพราะว่าเขาเป็นคณาทำงาน เราคือพี่เลี้ยง ดูว่าก่อนหน้านั้น หรือเดี๋ยวนี้ก็ตาม ทุกอย่างถ้าไม่มีอะไรเคลือบแครง อะไรก็ตามที่มันเป็นมาตรการของรัฐที่มันโปร่งใส ทุกคนพอใจ

3. สรุปข้อเสนอแนะทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันการเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน

แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันการเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ที่เสนอแนะจากการแจกแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ประกอบด้วยข้อเสนอแนะในการปฏิบัติที่สำคัญ 6 ประการ คือ (1) ควรพัฒนาวัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างพาราให้มีความกว้างขวางมากขึ้น โดยเพิ่มเติมการจัดทำแผนการบริหารจัดการผลผลิตอย่างพาราให้ได้คุณภาพและมีผลผลิตต่อพื้นที่สูงขึ้น (2) ควรเพิ่มนโยบายอย่างพาราให้มีประโยชน์ต่อส่วนรวมมากขึ้น โดยมีการกำหนดนโยบายให้มีการใช้ยางธรรมชาติในประเทศเพิ่มมากขึ้น (3) ควรเพิ่มการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนรายใหญ่ได้ปรับปรุงเครื่องจักรรองรับการผลิตสินค้าจากยางพารา (4) ควรเพิ่มภาวะผู้นำ โดยให้ผู้นำเป็นผู้รู้เท่าทันสถานการณ์และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม (5) ควรเพิ่มความพร้อมด้านทรัพยากรการบริหาร โดยให้มีการบริหารค่าตอบแทนผลประโยชน์และสวัสดิการแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม และ (6) ควรเพิ่มความร่วมมือของเกษตรกร โดยให้ความร่วมมือในการลงทุนและปฏิบัติงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านแรงงาน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยประสิทธิผลการนำนโยบายอย่างพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิผลการนำนโยบายอย่างพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน

ทั้งนี้ พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.50) ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบรรลุวัตถุประสงค์ ความยั่งยืนของอุตสาหกรรม ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง มีประโยชน์อย่างแท้จริงต่อส่วนรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) การบรรลุวัตถุประสงค์โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.57) ซึ่งจะเห็นได้ว่า การบรรลุวัตถุประสงค์ที่อยู่ในระดับสูงที่สุดนั้น เนื่องจากวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในการเพิ่มรายได้ โดยผู้บริหารของสถาบันเกษตรกรสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ สอดคล้องกับเกษตรกรที่สามารถผลิตยางได้คุณภาพและมีผลผลิตต่อพื้นที่สูงขึ้น เกษตรกรผู้ปลูกยางได้รับการช่วยเหลือค่าปัจจัยการผลิต ไร่ละ 2,520 บาท และ 1,000 บาท อย่างเหมาะสม สถาบันเกษตรกรยังได้รับความร่วมมือระหว่างองค์การต่างๆ อย่างต่อเนื่องการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อเสถียรภาพราคายางมีแนวโน้มบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบาย ยังมีการจัดทำแผนการบริหารจัดการผลผลิตยางอย่างเป็นรูปธรรมและการผลักดันราคาขายให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

2) ความยั่งยืนของอุตสาหกรรมยางโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.61) ซึ่งได้มีการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาอย่างเพื่อเพิ่มมูลค่าของอุตสาหกรรมยางให้เพิ่มขึ้น ยังมีการสนับสนุนการสร้างบุคลากรวิจัยด้านน้ำยางและสาขาที่เกี่ยวข้องทุกระดับอย่างจริงจังมีการจัดตั้งศูนย์รวมอุตสาหกรรมยางทั้งระบบ ครบวงจร ทั้งรับซื้อผลิต ส่งออก และแปรรูปมีการวางแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางไทยให้สามารถแข่งขันกับตลาดโลก และมีการกำหนดและทบทวนกฎระเบียบต่างๆ ให้เอื้อต่อการผลิตและการประกอบการ

3) ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.51) ซึ่งกลุ่มสหกรณ์มีความพึงพอใจในการสนับสนุนให้กลุ่มสหกรณ์สามารถกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ในอัตรา

ดอกเบี๋ยต่ำหรือปลอดดอกเบี๋ยบุคลากรของสถาบันเกษตรกรมีความพึงพอใจในการนำนโยบายต่างๆ ของรัฐบาลไปปฏิบัติกลุ่มบริษัทมีความพึงพอใจที่รัฐบาลสนับสนุนเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำหรือปลอด ดอกเบี๋ยให้ผู้ประกอบการโรงงานประชาชนมีความพึงพอใจกับมาตรการช่วยเหลือเบื้องต้นของรัฐบาล โดยเฉพาะการจ่ายค่าปัจจัยการผลิตไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

4) มีประโยชน์อย่างแท้จริงต่อส่วนรวมด้านมีประโยชน์อย่างแท้จริงต่อส่วนรวมโดย รวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.69) ด้านการมีประโยชน์อย่างแท้จริงต่อส่วนรวมที่อยู่ใน ระดับต่ำสุดนั้น เนื่องจากนโยบายยารักษาที่กำหนดไว้นี้ มุ่งเน้นประโยชน์แก่เกษตรกรเป็นหลัก จึง ทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมน้อยลง แต่ประเทศไทยก็ยังคงมีความได้เปรียบด้านอุตสาหกรรมยาง เนื่องจากเป็นประเทศผู้ผลิตยางอันดับหนึ่งของโลกความเป็นไปได้ในการพัฒนาประเทศให้เป็น ศูนย์กลางการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์แปรรูปเบื้องต้นให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้ยัง เป็นไปได้ส่วนกลุ่มบริษัทฯ และผู้เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์จากการนำนโยบายยารักษาไปปฏิบัติมีการ ใช้ยารักษาผสมยางมะตอยสำหรับทำผิวถนน ช่วยให้ถนนมีอายุการใช้งานยาวนานขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับ วรารณ กิติวิบูลย์ (2554) โครงการวิจัย เรื่อง “การคิดต้นทุนพร้อม กับรายได้จากการปลูกยางพาราในรูปแบบของระบบสมการหลายชั้น กรณีศึกษาอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง และอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ของ แปลงสวนยาง คือมีโรคหน้ายางตาย เปลือกแห้ง ต้นทุนและรายได้เฉลี่ยต่อไร่ต่อเดือนจากการทำสวน ยาง คือ 423.01 และ 2,003.47 บาท ตามลำดับ ตัวแบบพยากรณ์ต้นทุนและรายได้ (บาท/ไร่/เดือน) แสดงเป็นสมการได้ดังนี้ ต้นทุน = $1,294.7416 - 1,146.3597$ วิธีการทำสวนยางเป็นกรีตเองทั้งหมด + 48.1285 รูปแบบการขยายยางที่บ่อที่ปลูกเป็นยางแผ่นดิบ รายได้ = $858.59397 - 0.81145$ ต้นทุน + 0.051 จำนวนต้นยาง + 53.98444 จำนวนวันที่สามารถกรีตยางได้ต่อเดือน - 72.38626 สภาพ พื้นที่ของสวนยางเป็นที่ราบ + 385.56038 พันธุ์ยาง BPM24 + 856.106 รูปแบบการขยายยางที่บ่อ ที่ปลูกเป็นยางแผ่นดิบ + 695.29398 รูปแบบการขยายยางที่บ่อที่ปลูกเป็นน้ำยางสด การแทนค่าใน สมการพยากรณ์ทำได้ดังนี้ กรณีตัวแปรเชิงปริมาณ ได้แก่ ต้นทุน จำนวนต้นยาง และจำนวนวันที่ สามารถกรีตยางได้ต่อเดือน แทนค่าที่เกิดขึ้นจริง กรณีตัวแปรเชิงคุณภาพ ได้แก่ วิธีการทำสวนยาง เป็นกรีตเองทั้งหมด สภาพพื้นที่ของสวนยางเป็นที่ราบ พันธุ์ยาง BPM24 รูปแบบ การขยายยางที่บ่อ ที่ปลูกเป็นยางแผ่นดิบ และรูปแบบการขยายยางที่บ่อที่ปลูกเป็นน้ำยางสด แทนค่าเพียง 2 ค่า คือ 1) เมื่อ เกิดคุณลักษณะที่สอดคล้องตามที่กำหนด และ 0 สำหรับกรณีอื่นๆ เช่น กรณีที่เกษตรกรกรีตยางเอง ทั้งหมด แทนค่าด้วย 1 ถ้าไม่ใช่แทนค่าด้วย 0 ผลจากสมการพยากรณ์ยังพบว่า ถ้าเกษตรกรจ้างกรีต ยางทั้งหมดและขายเป็นยางแผ่นดิบจะมีต้นทุนสูงที่สุด ในขณะที่เกษตรกรที่กรีตยางเองทั้งหมดและ ขายเป็นน้ำยางสดหรือยางก้อนจะมีต้นทุนต่ำที่สุด ถ้าเกษตรกรมีต้นทุน จำนวนต้นยาง และจำนวน วันที่สามารถกรีตยางได้ต่อเดือนเท่ากัน แต่ปลูกยางบนที่ลุ่มหรือที่เนินเขา ด้วยยางพันธุ์ BPM24 และ ขายเป็นยางแผ่นดิบจะได้รับรายได้สูงที่สุด ในขณะที่เกษตรกรที่ปลูกยางบนที่ราบ ด้วยยางพันธุ์อื่นๆ ที่ไม่ใช่พันธุ์ BPM24 และขายเป็นยางก้อนบ่อที่ปลูกจะได้รับรายได้ต่ำที่สุด

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายยารักษาไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกร ยารักษาในจังหวัดภาคใต้ตอนบน

พิจารณาตามสมการพยากรณ์ พบว่า ตัวแปรอิสระที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการตามลำดับความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ (1) ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ (2) ด้านภาวะผู้นำ (3) ด้านความพร้อมด้านทรัพยากรการบริหาร และ (4) ด้านความร่วมมือของเกษตรกร โดยทั้ง 4 ปัจจัย ดังกล่าวสามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราได้ร้อยละ 96.10 ($Adjusted R^2 = 0.961$) จากข้อค้นพบเชิงปริมาณดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้ ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ผู้นำสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ด้านความยั่งยืนของอุตสาหกรรมยาง ได้รับการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่จะนำยางพาราไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าต่างๆด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกลุ่มสหกรณ์มีความพึงพอใจในการสนับสนุนให้กลุ่มสหกรณ์สามารถกู้เงินจาก ธ.ก.ส.ในอัตราดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ยด้านมีประโยชน์อย่างแท้จริงต่อส่วนรวมประเทศไทยมีความได้เปรียบด้านอุตสาหกรรมยาง เนื่องจากเป็นประเทศผู้ผลิตยางอันดับหนึ่งของโลก ยังมีความเป็นไปได้ในการพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์แปรรูปเบื้องต้นให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และผู้เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์จากการนำนโยบายไปปฏิบัติ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารองค์การซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและการพัฒนา นายประยงค์ วรรณรงค์ ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมการผลิตยาง มีความก้าวหน้า สกย. เข้าไปดูแลเกษตรกรชาวสวนยางให้ใช้หลักวิชาการ ในการผลิตและทำให้ถูกต้องตามที่ควรจะเป็น ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ในการดูแลรักษาสวนยางตั้งแต่เริ่มต้นปลูก จนกระทั่งได้กรีต ส่วนข้อบกพร่อง คือ เรื่องพันธียาง การพัฒนาพันธียางยัง การขับเคลื่อนของสถาบันเกษตรกรที่จะขับเคลื่อนให้เกษตรกรเข้มแข็ง บางครั้งก็เป็นไปด้วยความล่าช้า เขาไม่เห็นความสำคัญในการรวมตัวมากนัก ในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ พูดภาษาพื้นบ้านว่า ถ้าไม่เกือบจะตายแล้วก็รวมตัวกันยาก เมื่อใดเดือดร้อนก็จะเข้ามารวมตัวกันแบบเฉพาะกิจ แต่ถ้ารวมเพื่อต่อยอดยังไม่เห็น เช่น การรวมกลุ่มกันเพื่อทำแผ่น เพื่อความก้าวหน้าเหมือนกับสถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคลจริงๆ (สัมภาษณ์ 3 พฤศจิกายน 2557) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศราภรณ์ สุวรรณชนะ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ผลกระทบนโยบายยางพาราของรัฐที่มีต่อผู้ผลิตและผู้บริโภคในประเทศไทย พ.ศ. 2537-2546” จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า นโยบายยางพาราทั้งด้านการผลิตและการตลาดเป็นการอุดหนุนผู้ผลิตยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง และยางรวม 3 ประเภท นั่นคือ % PSE มีค่าเป็นบวก โดยส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการอุดหนุนราคาตลาด (MPS) และส่งผลให้ผู้บริโภคต้องแบกรับภาระการถ่ายโอนผลประโยชน์ คือ % CSE มีค่าเป็นลบ โดยแนวโน้มของการอุดหนุนมีลักษณะเหมือนกัน คือ ลดลงในช่วงปี 2538-2540 ซึ่งเป็นช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ ก่อนที่แนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเพิ่มงบประมาณในมาตรการแทรกแซงตลาดยาง ในขณะที่มาตรการนี้ไม่มีผลต่อตลาดน้ำยางชั้นทำให้ในช่วงปี 2538-2542 ผลของนโยบายเป็นการอุดหนุนผู้บริโภค คือ % CSE มีค่าเป็นบวก ส่งผลให้ผู้ผลิตต้องแบกรับภาระการถ่ายโอน %PSE มีค่าเป็นลบ แต่ในช่วงปี 2543-2545 รัฐมีนโยบายส่งเสริมการผลิตน้ำยางชั้น ทำให้ผลของนโยบายในช่วงนี้เป็นการอุดหนุนผู้ผลิต นั่นคือ %PSE มีค่าเป็นบวก และจากการศึกษาพบว่า % PSE และ % CSE มีค่าตรงข้ามกันตลอดยกเว้นผลของยางแท่ง ในปี 2540 ที่ตัวชี้วัดทั้งสองมีค่าเป็นบวกเหมือนกัน เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่า มีการอุดหนุนผู้ผลิตยางพาราเฉลี่ยร้อยละ 19 ต่อปี ในขณะที่ผู้บริโภคต้องแบกรับภาระเฉลี่ยร้อยละ 16.5 ต่อปี รัฐบาลจึง

ควรลดการอุดหนุนผู้ผลิตด้านตลาดลงเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้ยางในประเทศมากขึ้นและสอดคล้องกับนโยบายเปิดเสรีทางการค้า และสอดคล้องกับงานวิจัยของฟาริดา ดุลกุล (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตของอุตสาหกรรมไมยางพาราแปรรูป” งานวิจัยนี้ศึกษาขีดความสามารถและสภาพทั่วไปในการผลิตของอุตสาหกรรมไมยางพาราแปรรูปของจังหวัดสงขลา ตลอดจนศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อขีดความสามารถด้านการผลิต และนโยบายของหน่วยงานรัฐบาลที่มีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมไมยางพาราแปรรูป โดยอาศัยสถิติอย่างง่าย เช่น ค่าเฉลี่ย ร้อยละ เป็นต้น สรุปผลการวิจัยออกเป็นยุทธศาสตร์ ได้ดังนี้ ยุทธศาสตร์การจัดการวัตถุดิบ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาวัตถุดิบให้เพียงพอต่อกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมการปลูกยางพาราทดแทนและสร้างอาชีพให้เกษตรกร และเพื่อสร้างความเข้าใจและเกื้อกูลต่อระบบอุตสาหกรรมต้นน้ำและอุตสาหกรรมกลางน้ำยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในกระบวนการผลิตของโรงงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อลดต้นทุนการผลิต ลดปัญหาการสูญเสียจากกระบวนการผลิต เพื่อเพิ่มพูนความรู้และศักยภาพในด้านกระบวนการผลิตแก่ผู้ประกอบการและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการผลิตของอุตสาหกรรม ยุทธศาสตร์การเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดและการส่งออกมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาระดับฐานลูกค้าเดิมและเสริมสร้างความมั่นคงด้านการตลาดและเพื่อสร้างแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบกับภาคอุตสาหกรรม ยังพบว่าหากผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมนำแนวทางยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้นไปประยุกต์ใช้กับภาคอุตสาหกรรม น่าจะสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตของอุตสาหกรรมไมยางพาราแปรรูปมากขึ้นในจังหวัดสงขลา

3. ข้อเสนอแนะทางการปรับปรุงประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ประกอบด้วยการปฏิบัติที่สำคัญ 6 ประการ คือ

1) ควรพัฒนาวัตถุประสงค์ของนโยบายยางพาราให้มีความกว้างขวางมากขึ้น โดยเพิ่มเติมการจัดทำแผนการบริหารจัดการผลผลิตยางพาราให้ได้คุณภาพและมีผลผลิตต่อพื้นที่สูงขึ้น

2) ควรเพิ่มนโยบายยางพาราให้มีประโยชน์ต่อส่วนรวมมากขึ้น โดยมีการกำหนดนโยบายให้มีการใช้ยางธรรมชาติในประเทศเพิ่มมากขึ้น

3) ควรเพิ่มการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนรายใหญ่ได้ปรับปรุงเครื่องจักรรองรับการผลิตสินค้าจากยางพารา

4) ควรเพิ่มภาวะผู้นำ โดยให้ผู้นำเป็นผู้รู้เท่าทันสถานการณ์และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

5) ควรเพิ่มความพร้อมด้านทรัพยากรการบริหาร โดยจัดให้มีการบริหารค่าตอบแทนผลประโยชน์และสวัสดิการแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม

6) ควรเพิ่มความร่วมมือของเกษตรกร โดยพัฒนาความร่วมมือในการลงทุนและการปฏิบัติงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านแรงงาน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิทย์ นามเรืองบุญ (2551) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การสร้างกลยุทธ์พัฒนาช่องทางจัดจำหน่ายยางพาราของเกษตรกร ตำบลโคกก่อ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาช่องทางจัดจำหน่ายยางพาราของเกษตรกร ตำบลโคกก่อ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย คือ เกษตรกรส่วนใหญ่ ผลิตยางพาราในรูปแบบ

ของยางก้อนถ้วย คิดเป็นร้อยละ 84.6 นำออกมาจำหน่าย โดยรถไถนาพวง คิดเป็นร้อยละ 72.3 โดยจำหน่ายยางพาราให้กับพ่อค้าในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 62.3 เกษตรกรส่วนใหญ่ขายยางพารา 10 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 72.6 และจำหน่ายยางได้มากที่สุด คือเกิน 200-500 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 69.3 ส่วนปัญหาด้านช่องทางการจัดจำหน่ายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรในชุมชนที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาจากภาวะเศรษฐกิจฝืดผวน เช่น ราคาน้ำมันที่แพงขึ้น ส่งผลต่อการขนส่งสินค้า คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ ปัญหาด้านราคาขายพาราไม่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 96.3 ปัญหาพ่อค้า คนกลาง เอาเปรียบ คิดเป็นร้อยละ 90.3 ปัญหาด้านสถานที่รับซื้อยางพารามีน้อย และอยู่ไกลไม่สามารถเลือกที่อื่นได้ คิดเป็นร้อยละ 70.7 ปัญหาด้านการจำหน่าย เช่น การคัดเกรดผลผลิต คุณภาพยางต่ำไม่ตรงกับที่ตลาดต้องการ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 6.3 ปัญหาในการขนส่งจากแหล่งผลิตไปยังแหล่งรับซื้อ คิดเป็นร้อยละ 5.3 ปัญหาขาดความรู้ด้านการตลาด การจัดจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 2.3 ปัญหาด้านผลผลิต เช่น ด้านกระบวนการแปรรูปขาดเครื่องมือทันสมัย และปัญหาอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 1.7 ปัญหาการเมือง คิดเป็นร้อยละ 1.3 และปัญหาการเก็บรักษาผลผลิต เช่น สถานที่เก็บรักษาอย่างแฉ่น คิดเป็นร้อยละ 1.0

2) ผลสร้างกลยุทธ์พัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายยางพาราของเกษตรกร ตำบลโคกก่อ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีกลยุทธ์ทั้ง 3 กลยุทธ์ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง และยั่งยืน กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์เสริมสร้างความรู้ให้แก่เกษตรกร กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การส่งเสริมการผลิต ควรจะเน้นพื้นที่ที่เหมาะสมจริงๆ ในการปลูกยาง ใช้หลักวิชาการในการผลิตและทำให้ถูกต้องตามหลักที่ควรจะเป็น ให้เกษตรกรมีความรู้ในการดูแลรักษาสวน ตั้งแต่เริ่มต้นปลูก มีพื้นที่ที่เหมาะสมกับพื้นที่ จนกระทั่งได้กรี๊ด แล้วส่งเสริมการผลิตเป็นยางแผ่นรมควัน ยางเครพ น้ำยางชั้นยางแห้ง ยางชนิดอื่นๆ ให้มากขึ้นและควรให้มีการรวมกลุ่มของผู้ปลูกยางพารา เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองราคาและมีบทบาทในการควบคุมราคายาง

2) การส่งเสริมการแปรรูป ควรมีการจัดสรรสินเชื่อดอกเบี้ยผ่อนปรนแก่ผู้ประกอบการรายใหญ่เพื่อขยายกำลังการผลิตและปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิต และควรมีการส่งเสริมการแปรรูปยาง ที่ผลิตจากน้ำยางชั้น เพื่อผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์

3) การส่งเสริมการประกันราคา ควรมีการสนับสนุนให้แปรรูปผลิตภัณฑ์ยางเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าแล้วเก็บไว้รอการจำหน่ายเมื่อราคายางเหมาะสม และนำเงินสงเคราะห์ที่เก็บจากผู้ส่งออกยาง มาสนับสนุนการโค่นยางพาราที่มีอายุมากกว่า 25 ปี

4) การช่วยลดต้นทุนการผลิต ควรมีการควบคุมการขยายพื้นที่ปลูกด้วยการเน้นการเพิ่มผลผลิตการผลิตให้สูงขึ้นแต่ควรส่งเสริมการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและควรมีการปลูกพืชคลุมตระกูลถั่วในสวนยาง

5) การช่วยเพิ่มอุปสงค์ ควรมีการส่งเสริมการใช้ยางพาราในประเทศ และลดอุปทานยางพาราอย่างเป็นระบบสนับสนุนการผลิตอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางแปรรูปส่งออกเพื่อสร้าง

มูลค่าเพิ่มและควรส่งเสริมให้มีการใช้ยางธรรมชาติมากขึ้นโดยเฉพาะในการผลิตยางรถยนต์ การนำยางธรรมชาติไปเป็นส่วนประกอบในการก่อสร้างถนน

6) ภาวะผู้นำ ผู้นำควรเป็นผู้รู้เท่าทันสถานการณ์และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมสามารถที่จะแสดงบทบาทในการนำด้วยบารมี และควรมีอิทธิพลเหนือกลุ่มบุคคลอื่นได้ในทุกสถานการณ์ และควรสนับสนุนให้ลูกน้องมีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถในการทำงาน

7) ความพร้อมด้านทรัพยากรการบริหาร ควรมีการบริหารค่าตอบแทนผลประโยชน์และสวัสดิการแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมการให้รางวัล การเลื่อนตำแหน่งแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานดีมีการจ่ายค่าตอบแทนที่มีความยุติธรรมให้กับพนักงานขณะปฏิบัติงานก็มีความปลอดภัย จากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม

8) การสนับสนุนจากภาครัฐ ควรมีการสนับสนุนภาคเอกชนรายใหญ่ปรับปรุงเครื่องจักรรองรับการผลิตสินค้าจากยางพาราให้เกษตรกรนำยางพารามาผลิตเป็นสินค้าอื่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และควรสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ เพื่อขยายการลงทุนและแปรรูปสินค้าชั้นกลางจากน้ำยางดิบ

9) ความร่วมมือระหว่างองค์กร ควรมีความร่วมมือกับกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการใช้วัตถุดิบยางธรรมชาติ (โดยเฉพาะยางแห้ง) และยางสังเคราะห์ ให้ความร่วมมือกับสมาคมน้ำยางข้นไทย ซึ่งเป็นสมาคมของบริษัทผู้ค้าและส่งออกน้ำยางข้นโดยเฉพาะ

10) ความร่วมมือของเกษตรกรเกษตรกรควรให้ความร่วมมือในการลงทุนและปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านแรงงาน ในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีขีดจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

11) ความร่วมมือระหว่างประเทศ ควรมีมาตรการความร่วมมือด้านยางพาราในส่วนของ การปรับปริมาณการผลิตยางพาราไทย อินโดนีเซียและมาเลเซียสร้างความร่วมมือด้านการผลิต การตลาดและอุตสาหกรรมยางพาราไปสู่ประเทศสมาชิกอาเซียน อาทิ เวียดนาม ลาว และกัมพูชา

12) อำนาจในการแข่งขัน ควรมีการจัดตั้งสถาบันพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพาราเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา ซึ่งการแข่งขันการค้าอย่างกับต่างประเทศในชั้นกลางน้ำและชั้นปลายน้ำไทยมีแนวโน้มเสียเปรียบด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมยางพาราของไทยอย่างจริงจัง

13) โรงงานในการผลิต ควรมีการส่งเสริมการก่อตั้งโรงงานแปรรูปยางพาราใน การพัฒนาอุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ยางให้เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปด้วยการชักจูงนักลงทุนต่างชาติมาตั้งโรงงานผลิตยางรถยนต์ ถู่มือยาง ถู๋ยางอนามัยในเมืองไทยให้มากขึ้น และให้กลุ่มสหกรณ์กู้เงินจาก ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย เพื่อนำไปสร้างโรงงานแปรรูปยาง

2. ข้อเสนอแนะระดับหน่วยปฏิบัติ

1) ควรมีการบริหารจัดการโครงต่างๆ อย่างมีความเหมาะสม ไม่มากเกินไป และน้อยเกินไป

- 2) ควรมีการบริหารจัดการกลไกราคาในตลาดให้เป็นไปอย่างเหมาะสมเพื่อการอยู่รอดของเกษตรกร
- 3) ควรมีการส่งเสริมการแปรรูปให้เป็นไปตามความต้องการของตลาด
- 4) ควรมีการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่จะนำยางพาราไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าต่างๆ
- 5) ควรให้มีนโยบายแห่งชาติ หรือ พรบ.ให้มีการใช้ยางพาราผสมยางมะตอยสำหรับทำผิวถนน ช่วยให้นักชนมีอายุการใช้งานยาวนานขึ้น
- 6) ควรมีกฎหมายและหน่วยงานที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งเงินทุนในการส่งเสริมการปลูก การวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะอย่างต่อเนื่อง
- 7) ควรสนับสนุนกลุ่มพ่อค้าที่มีความพร้อมมาจัดตลาดประมูลยางระดับ ท้องถิ่น เพื่อให้เกษตรกร และพ่อค้ามาซื้อขายผลผลิต ที่ได้คุณภาพมาตรฐาน และราคาที่เป็นธรรม
- 8) ควรมีการออกนโยบาย และให้การสนับสนุนบริษัทต่างๆ ให้มีความสามารถในการพัฒนาการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ภายในชั้นปลายน้ำ
- 9) ควรเร่งรัดโครงการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ให้ได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว
- 10) ควรมีการพัฒนาสร้างความเป็นไปได้ในการพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์แปรรูปเบื้องต้นให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษานโยบายการเร่งรัดการใช้ยางในประเทศ (การเพิ่มมูลค่า) อย่างจริงจัง และต่อเนื่องรวมทั้งสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมยางล้อในประเทศเพิ่มขึ้นเพื่อใช้วัตถุดิบภายในประเทศ เนื่องจากยางพาราเป็นวัตถุดิบที่ใช้มากที่สุด ในอุตสาหกรรมยางล้อจะส่งผลให้เสถียรภาพราคายางพาราดีขึ้น
- 2) ควรศึกษาการทำความเข้าใจและให้ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์การผลิต การตลาด และข้อจำกัด อุปสรรคต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อราคายางพาราในประเทศเป็นสิ่งจำเป็นและต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและเกษตรกรต้องปรับตัวเองในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและทันเหตุการณ์
- 3) ควรศึกษาการสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์ยางพาราให้ภาคเอกชน เช่น แผ่นยางปูพื้นสำหรับสนามเด็กเล่น สนามกีฬาฟุตบอล พื้นยางภายในอาคาร ยางทดแทนฟองน้ำสังเคราะห์ที่ใช้อุตสาหกรรม เฟอร์นิเจอร์ เบาะรถยนต์ เบาะฟองน้ำ เป็นต้น แต่ภาครัฐอาจจะต้องมีนโยบายและมาตรการสนับสนุน เช่น การลดหย่อนภาษีในระยะแรกของการลงทุน

บรรณานุกรม

- เกศราภรณ์ สุวรรณชนะ. (2549). การวิเคราะห์ผลกระทบนโยบายยางพาราของรัฐที่มีต่อผู้ผลิตและผู้บริโภคในประเทศไทย พ.ศ. 2537-2546. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด)**. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ฟารีดา ดุลกุล. (2549). **การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตของอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูป**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.
- วรางคณา กิรติวิบูลย์. (2554). การคิดค้นทุนพร้อมกันบรายได้จากการปลูกยางพาราในรูปแบบของระบบสมการหลายชั้น กรณีศึกษาอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง อำเภอทุ่งสง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **วารสารวิจัยรามคำแหง ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี**. 16(2), 28-42.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2557). **นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ**. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2558). **การพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.
- สุวิทย์ นามเรืองบุญ. (2551). **การบริหารช่องทางการจัดจำหน่าย**. เลย: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.